No. 56. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

ZONDAG 12 MEI.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Braband, herinnert de Besturen der Steden en Gemeenten in deze Provincie, alsmede de verdere Kollegiën en Ambtenaren binnen dezelve, gelijk ook alle andere houders van pretentiën ten laste van het Rijk, over het jaar 1843, dat de tijd tot het indienen van hunne rekeningen, memoriën of declaratiën dezwege, achtervolgens de wet van 8 November 1815, *met den laatsten der maand Junij aanstaande*, finaal zal zijn verstreken, na welken dag geene derzelven meer kunnen worden aangenomen; en noodigt hen mitsdien uit, om *vóór dat tijdstip*, en zonder daartoe den uiterlijken termijn, bij voorschrevene wet gesteld, af te wachten, de hiervoor bedoelde stukken aan het Ministerieel Departement of andere Autoriteit dien het behoort, en daar zulks gebruikelijk is, in te zenden; wordende voorts de voorschrevene Besturen, Kollegiën en Ambtenaren opmerkzaam gemaakt, dat zij in hunne kwaliteit, persoonlijk aansprakelijk zijn, wegens het niet binnen den bepaalden tijd inzenden van alle reclamatiën, welke zij ambtshalve behooren te doen, of die hun door derzelver onderhoorigen ter hand gesteld of toegezonden moeten worden.

En zal deze in het *Provinciaal Blad* worden geïnsereerd.

's Hertogenbosch, den 30. April 1844.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,

A. J. BORRET.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Mei.

De kamer der pairs heeft bij hare beraadslagingen over het middelbaar onderwijs het amendement verworpen, volgens welke nog een bijzondere raad van toezigt zou worden daargesteld, waarvan de Aartsbisschop van Parijs regtens lid zou zijn; voorts heeft zij aangenomen het artikel, waarbij wordt vastgesteld dat op de collegiën afzonderlijk godsdienstig onderwijs aan de kinderen tot verschillende eerdiensten behoorende, zou gegeven worden. Daarop zijn de discussiën geopend over eene hoofdbepaling van de wet, het verbod namelijk van het geven van onderwijs door leden van de in Frankrijk niet toegelatene geestelijke vereenigingen, waaronder men voornamelijk de Jezuiten moet verstaan. In het oorspronkelijk wetsontwerp kwam voor, dat ieder Franschman, die eene bijzondere middelbare school wenscht te openen, vooraf schriftelijk moet verklaren tot geene der in Frankrijk niet wettig erkende geestelijke vereenigingen te behooren. De commissie met het onderzoek der wet belast heeft die bepaling nog willen versterken, door met name de geestelijke vereenigingen aan te duiden die volgens de wetten van 1790 en 1804 in Frankrijk niet mogen bestaan. De hertog *d'Harcourt* heeft daartegen een amendement ingediend, strekkende om de verpligting tot het geven der schriftelijke verklaring geheel en al uit de wet te laten. Nadat de voorsteller zijn amendement ontwikkeld had, heeft de heer *Bourdeau* hetzelve met kracht bestreden, en aangetoond dat men met hetzelfde gevaar als in 1828 werd bedreigd; toen de congregatiën op het punt waren om zich van het onderwijs meester te maken, tot dat de ordonnantie van 16 Junij 1828 dat gevaar afkeerde. Hij gaf een overzigt van de geschiedenis der Jezuiten, en toonde aan, dat zij, hoezeer ook veroordeeld, door koninklijke edicten ontbonden, door de wetten verboden, bij keizerlijk dekreet geweerd, toch nimmer overwonnen waren geweest, maar zich onder andere benamingen hadden gehandhaafd; thans waren zij weder openlijk opgetreden, kochten zij eigendommen aan, stichtteden etablissementen, belaagden de vrijheden der gallicaansche kerk, zochten zich van het onderwijs meester te maken, niet in afhankelijkheid van de constitutionnele magt, van het gouvernement of den staat, maar om alles aan den wil te onderwerpen van hun opperhoofd, een vreemdeling, die blinde gehoorzaamheid van zijne onderdanen vordert. — Na dezen spreker heeft de heer *Montalembert* het woord gevoerd en eene lofrede gehouden op de geestelijke vereenigingen, bepaaldelijk op de Jezuiten, en de verdiensten opgesomd door sommigen hunner aan de menschheid of de wetenschap bewezen. — De heer *Dupin* heeft den heer *Montalembert* beantwoord, erkend dat die orde eenige uitstekende mannen had opgeleverd, maar daarin bestond de glans die haar omgeven had, 't was het eenige dat zij toonen kon. Men heeft ons, zeide hij, eene groote lofrede gehouden op de geestelijke orden; ik ontken de diensten niet die zij vroeger aan de wetenschap bewezen hebben; maar thans geloof ik niet dat zulks meer kan zijn. Zoo men ze voor 't overige onontbeerlijk acht, dat men ons dan eene wet ten haren behoeve aanbiede, dat men ons hare statuten, hare constitutie doe kennen, en dan kunnen wij met kennis van zaken oordeelen. Maar, mijne heeren, dien weg verfoeijen de Jezuiten; zij zouden in Frankrijk niet willen bestaan krachtens eene wet, zij hebben nimmer eene wet gewild onder de oude monarchie.

De beraadslaging over dit gewigtig punt, dat, gelijk het *Journal des Débats* zegt, beslist of de Jezuiten in Frankrijk meester van het onderwijs zullen zijn of niet, zijn in de zitting van heden voortgezet. De heer *de Boissy* heeft het amendement van den graaf *d'Harcourt* ondersteund, en dat der commissie, 't welk hij antiliberaal noemde, bestreden. Vervolgens heeft de minister *Villemain* het woord gevoerd; hij zeide dat de openbare meening de congregatiën, overblijfselen van het oude regime, met reden wantrouwde; de Jezuiten mogten dan wederkomen, maar niet met hunne oude regten en privilegiën; hij zag geen gevaar in hunne terugkomst, uit de overtuiging dat zoo zij zich niet met een eenvoudig regt wilden vergenoegen, zoo zij den oorlog wilden verklaren, zouden zij op alle punten geslagen worden. De godsdienst en de kerk zoo min als de burgermaatschappij hadden hunnen steun noodig; men vroeg voor hen de vrijheid, zij zou hun worden verleend, maar zij moesten onvermogend blijven. — De heer *Beugnot* sprak vervolgens voor het amendement, dat bij het vertrek van den post door den graaf *Portalis* bestreden werd.

— De afgevaardigden zetten de beraadslagingen nog voort op de voordragt betrekkelijk de gevangenissen.

In hare zitting van gisteren heeft de kamer bepaald, dat de bagnes zouden afgeschaft worden, en de tot levenslange straf veroordeelden hunne straf in de strafgevangenissen zouden doorbrengen.

De commissie uit de kamer der afgevaardigden, die met het onderzoek der hangende wet, wegens den ijzeren spoorweg van Parijs naar Rijssel belast is, is dezer dagen, met 5 tegen 4 stemmen tot een belangrijk besluit gekomen. Zij wil namelijk aan de kamer voorstellen, om dezen spoorweg, die reeds ver gevorderd is, voor rijksrekening te voltooijen, en dan verder, insgelijks voor rekening van den lande, te exploiteren. De mededeeling van den minister van finantien, den heer *Lacave-Laplagne*, dat aanzienlijke kapitalisten hem het aanbod hebben gedaan, om voor de Fransche spoorwegen, op voordeelige voorwaarden, eene som van 500 millioen aan het rijk te leenen, schijnt veel tot deze beslissing te hebben bijgedragen. Men voorspelt zich daarvan gewigtige gevolgen, meenende men, dat indien het rijk hier, in plaats van bijzondere maatschappijen, als handelende persoon optreedt, de spoorwegdienst langs de geheele linie binnen een betrekkelijk kort tijdsverloop zal kunnen worden geopend. De Belgische spoorwegen zouden alsdan met de Fransche van het noorden tot Parijs toe, één geheel uitmaken.

— Het gerucht heeft te Parijs geloopen, dat de schout-bij-nacht *Hamelin*, ten gevolge van het overlijden zijner moeder, van het kommandement in de Stille Zuidzee had afgezien.

— Men verzekert, bij herhaling, dat Z. M. de Koning heeft afgezien van de reis naar Engeland, en dat de ministers alzoo zich niet haasten met het nemen van maatregelen, waardoor de beraadslagingen van de wetgevende vergadering zouden kunnen worden bekort. In tegendeel verzekert men, dat de ministers de werkzaamheden der kamers tot Augustus willen verlengen, ten einde alle vraagpunten nopens de ijzeren spoorwegen te doen onderzoeken.

— De luitenant-generaal *Changarnier* is door den Minister van Oorlog naar Parijs ontboden. Men wil dat hij met eene [illegible] zending naar Algerie vertrekken zal.

Het expeditie-leger, dat den 27 April [illegible] op marsch gegaan is, bestaat uit [illegible] infanterie en 600 man [illegible]

kavallerie, terwijl de levensmiddelen door omstreeks tweeduizend muilezels en kameelen gedragen worden.

— De abt *Moutonnet*, die voor het hof van assises te Carpentras gebragt was, wegens het openbaar maken van een boekje, getiteld: *Afschaffing van het monopolie der Universiteit*, is door de Jury vrijgesproken.

— Men wil hier weten, dat de partij der legitimisten iets belangrijks in den zin heeft, en dat vele der voornaamste legitimisten uit de voorstad St. Germain te Göritz bijeen geroepen zijn, tot het teekenen eener verklaring, waarbij zij den Hertog *van Bordeaux*, na den dood van den Hertog *van Angoulême*, als koning van Frankrijk erkennen.

— Het is der politie gelukt eene dievenbende, uit 39 personen van beide seksen bestaande, in handen te krijgen, welke alhier, sedert geruimen tijd, talrijke stoute rooverijen, vooral in de kerken, tentoonstellingen, en andere plaatsen waar zich vele menschen verzamelen, gepleegd hadden, en die, door hunne fatsoenlijke kleeding en manieren, alle wantrouwen jegens hen hadden weten af te weren.

— Volgens een telegraphisch berigt uit Madrid van den 4den Mei, heeft de Koningin, bij besluiten van den vorigen dag, het nieuwe Spaansche ministerie aldus zamengesteld: de generaal *Narvaez*, voorzitter van den raad en minister van oorlog; de markies *de Viluma*, minister van buitenlandsche zaken; de heer *Mon*, minister van financien, de heer *Pidal*, minister van binnenlandsche zaken; de heer *Mayans*, minister van justitie, en de generaal *Armero*, minister van marine.

De heer *Mayans* is het eenige lid van het afgetreden ministerie, dat naar den heer *Gonzales Bravo* genoemd werd, die zijne portefeuille behouden heeft. De markies *de Viluma* was kort te voren naar Londen vertrokken, om aldaar de betrekking van ambassadeur te aanvaarden, en is dus thans teruggeroepen. De bekwaamheid van den heer *Mon* als financier werd sedert lang erkend. De nieuwe minister van binnenlandsche zaken, de heer *Pidal*, is zijn schoonbroeder, hij was, tijdens het gebeurde met den minister *Olozaga*, voorzitter van de kamer der afgevaardigden, en heeft zich toen sterk tegen dien gevallen staatsman verklaard. De meest beteekenende naam onder die der nieuwe ministers is intusschen ontwijfelbaar die van den generaal *Narvaez*, die de omwenteling, welke aan het gezag van den regent *Espartero* een einde maakte, zoo krachtdadig heeft bevorderd, en in zijne tegenwoordige benoeming, naar de meening van sommige dagbladen, een bewijs van erkentelijkheid der beide Koninginnen voor zijne bewezene diensten heeft ontvangen.

— De berigten uit Madrid tot den 3den luiden gunstig met betrekking tot den indruk, dien de vorming van het nieuwe ministerie gemaakt had, vooral uit hoofde van het zedelijk gehalte, dat aan de nieuwe kabinetsleden werd toegeschreven, waarbij slechts te wenschen bleef dat zij evenveel staatkundige kracht hadden. Velen tot de aanzienlijke klasse behoorende personen, oordeelden, dat zoo het kabinet den troon wilde bevestigen, het allernoodzakelijkst tot de oude orde van zaken moest terugkeeren, dat de kamers geregeld moesten bijeengeroepen en gesloten en alle onwettige maatregelen nagelaten worden. Men scheen ook niet vreemd van de gedachte, dat de verkoop van de goederen der geestelijkheid moest gestaakt en de nog niet verkochte aan hunne eigenaars moesten teruggegeven worden. — De heer *Castillo* was tot gezant te Rome benoemd, in plaats van den heer *Hoyos*.

— Ter beurze van heden (9 *Mei*) waren genoteerd: 5 pCt. 122,25; 3 pCt. 84,25; Nap. r. 102,30; Spanje 5 pCt. 32½; 3 pCt. 35 drie achtste; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten Mei.

De teraardebestelling van het stoffelijk overschot van Koning *Karel Johann* heeft den 26sten April met ongemeene plegtigheid plaats gehad. Te dier gelegenheid is een gedenkpenning geslagen, die aan de eene zijde het borstbeeld des overleden konings vertoont, en aan de andere het graf van *Gustaaf Adolph*, met het onderschrift: » In het leven door daden, in den dood door de rustplaats nabij elkander.”

Door de fabrijkanten der stad Norköping is besloten, een standbeeld te paard van den overledenen Koning op te rigten. Reeds gedurende de eerste dagen is voor meer dan twintig duizend rijksdaalders tot dat doel ingeschreven.

— Het huwelijk tusschen den aartshertog *Albert* van Oostenrijk, oudsten zoon van den aartshertog *Karel*, geboren den 3den Augustus 1817, en Prinses *Hildegarde* van Beijeren, geboren den 10den Junij 1825, is den 1sten dezer te Munchen plegtig voltrokken. De aartshertog *Karel* zou, alvorens naar Weenen terug te keeren, de Walhalla, of galerij ter nagedachtenis van groote mannen, bezoeken, en bij zijne intrede aldaar met een gezang begroet worden, hetwelk de koning van Beijeren, stichter dier galerij, ter eere van dien beroemden veldoverste heeft vervaardigd.

— Te Munchen is in den avond van den 1sten Mei de openbare rust ernstig gestoord geworden. Eene op dien dag ingevoerde geringe prijsverhooging van het bier, den geliefkoosden volksdrank, had groote ontevredenheid verwekt. Het gemeen, ondersteund door handwerkslieden en soldaten, had zich in talrijke benden zamengeschoold, de meeste brouwerijen en bierhuizen geplunderd en zich feitelijk verzet tegen de gewapende magt, die tot herstel der orde opgeroepen was, zoodat deze op sommige plaatsen genoodzaakt was de wapenen te gebruiken, en niet zonder bloedvergieten een einde aan de buitensporigheden kon gemaakt worden. Vele inhechtenisnemingen hadden plaats gehad. In den morgen van den 2den had de ruiterij der bezetting nieuwe pogingen tot rustverstoring moeten onderdrukken, en men vreesde dat des avonds andermaal buitensporigheden zouden gepleegd worden, waartegen krachtdadige maatregelen genomen waren.

— Berigten uit Munchen van 4 Mei houden het volgende in:

» Ofschoon ook gisteren gedurende den ganschen dag krachtdadige voorzorgen tot behoud der rust genomen werden en er een groot aantal inhechtenisnemingen plaats hadden, heeft men toch niet kunnen beletten, dat tegen den avond op nieuw buitensporigheden zijn voorgevallen, die te betreurenswaardiger zijn, daar zij zich niet binnen de vroegere grenzen bepaald hebben. Nadat het volk zijnen moed aan de brouwerijen gekoeld heeft, zijn gisteren de bakkers en vleeschhouwers aan de beurt geweest. Een twaalftal winkels zijn gisteren avond tusschen acht en negen ure geplunderd en vernield geworden, eer de gewapende magt, door 500 man van de burgergarde versterkt, er in heeft kunnen slagen de orde eenigzins te herstellen. Dat deze beklagenswaardige buitensporigheden oorspronkelijk alleen door het gepeupel gepleegd zijn, hetwelk daarbij door soldaten van alle regementen der bezetting ondersteund werd, schijnt aan geen twijfel onderhevig te zijn; maar gisteren en eergisteren was dat niet meer het geval, en heeft men in verscheiden herbergen en bierkelders ook studenten en leerlingen der polytechnische school wegens het plegen van baldadigheden in hechtenis moeten nemen.

» Heden is eene publicatie afgekondigd, houdende, dat tot nader order de deuren van alle huizen des avonds ten 8 ure moeten gesloten worden; dat de bewoners zich ter vermijding van onaangenaamheden na dat uur zoo weinig mogelijk op de straten zullen hebben te vertoonen; dat van des voormiddags 6 tot 11 ure volstrekt niet en des namiddags slechts zoo lang mag getapt worden als er geen buitensporigheden worden gepleegd; zullende, ingeval het daartoe komen mogt, de gewapende magt alle herbergen doen ontruimen en de daar aanwezige personen in hechtenis nemen. Wijders is herinnerd aan de bestaande strafbepalingen tegen zamenscholingen op de straten.”

Volgens latere berigten uit München van den 5den des morgens was het den vorigen avond en nacht rustig gebleven.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Mei.

In den *Standard* leest men, onder dagteekening van den 6den Mei: « De benoeming van sir *Henry Hardinge* tot gouverneur-generaal van Britsch Indie, ter vervanging van lord *Ellenborough*, is heden officieel bekend geworden. Het is het kabinet, dat deze benoeming gedaan en haar aan de bekrachtiging van den raad van bewindhebbers der Oost-Indische maatschappij onderworpen heeft. De raad is op vrijdag vergaderd en heeft spoedig van zijne goedkeuring aan den voorzitter van den raad van toezigt voor de Indische zaken aan sir *Robert Peel* mededeeling gedaan. Deze benoeming zal de bitterheid matigen, die de terugroeping van lord *Ellenborough* tusschen het kabinet en den raad van bewindhebbers had doen ontstaan; sir *Henry Hardinge* is een nabestaand bloedverwant van lord *Ellenborough*, en hij geniet, even als deze, het vertrouwen van het gouvernement en van de maatschappij. De nieuwe gouverneur-generaal zal, zoodra hij zijne bijzondere beschikkingen afgedaan heeft, terstond naar Indie vertrekken. Dit zal waarschijnlijk omtrent het het midden der aanstaande maand plaats hebben. — Men verzekert dat sir *George Clerck*, een der onder-secretarissen van de thesaurie, ter vervanging van sir *Henry Hardinge*, tot secretaris van oorlog benoemd zal worden. »

In de beide Huizen van het Parlement zijn gisteren avond pogingen gedaan, om de redenen van de terugroeping des gouverneur-generaals te doen onderzoeken. In het Hoogerhuis deed de markies van *Normanby*, in dat der Gemeenten de heer *Hume* de daartoe strekkende voorstellen. Deze werden met overgroote meerderheid afgewezen, vooral nadat de ministers het onvoegzaam hadden geoordeeld, zulk eene beraadslaging uit te lokken, bij afwezigheid van lord *Ellenborough*, en daarenboven ook gevaarlijk voor de dienst.

Sir *R. Peel* heeft eergisteren, in eene uitvoerige rede, de plannen der Regering ten opzigte van de vernieuwing der charter van de Engelsche Bank medegedeeld, met bijvoeging dat hij die aan de kalme overweging van het Huis en de bevolking wilde overlaten. Zijne voorstellen behelsden onder anderen, dat de Bank van Engeland hare tegenwoordige privilegien behouden zou, maar dat eene sterkere

scheiding tusschen hare twee departementen zal worden daargesteld, waardoor dat voor de uitgifte onder het toezigt van nieuwe autoriteiten zou staan, terwijl het bankdepartement volkomen vrij in zijne handelingen zou blijven. Gelijke afscheiding sloeg hij ten opzigte van alle overige banken voor, en geene nieuwe zouden voor uitgifte worden daargesteld; maar de bestaande, behoudens eenige bepalingen omtrent het bedrag der sommen en de meerdere openbaarheid, hare privilegiën behouden.

Nog behoort het tot het plan des ministers, dat de Bank van Engeland, met toestemming van drie leden des Gouvernements, hare uitgiften boven de veertien millioen ponden sterling zal kunnen uitstrekken, mits alle voordeelen der meerdere uitgave aan den Staat komen. De charter zou, met deze en verscheidene andere wijzigingen, een en twintig jaren kracht houden behoudens de vrijheid van het Parlement om, na verloop van tien jaren, op daartoe gedaan voorstel, zich andermaal in de zaak te mengen. Maandag over acht dagen vangen de beraadslagingen van het Huis over deze voorstellen aan.

— Gisteren morgen is de koninklijke schouwburg te Manchester, ten gevolge eener nog onbekende oorzaak, eene prooi der vlammen geworden. Alleen de kleedkamers zijn, ofschoon zwaar beschadigd, niet ten eenenmale vernield.

— Te Stretham, nabij Ely, in het graafschap Cambridge, heeft, eenige dagen geleden, een zware brand meer dan vijf en twintig huizen vernield. De schade wordt op bijna twintigduizend ponden sterling geschat.

— Volgens een dagblad uit Wales, zouden nagenoeg honderd menschen en kinderen, door het in brand geraken en nederstorten der machine in eene kolenmijn, nabij Llanelly, jammerlijk zijn omgekomen, en op het gezag van dat blad was dit in onderscheiden Londensche bladen overgegaan. Thans verneemt men dat het uitermate vergroot is geworden, naardien slechts achttien man en zes jongens in de groeve werkzaam waren, welke gelukkig allen gered zijn, en geen ander letsel dan eene langdurige bedwelming geleden hebben.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 98⅞; Ned. 2½ pCt. 61 drie achtste; 5 pCt. 100 drie achtste; Portugal 46; Spanje 24; 3 pCt. 34⅝; Brazilië 77½; Mexico 35 drie achtste; Chili 52; Columbia 14⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den Mei.

Nog altijd beraadslagen de vertegenwoordigers over de zaak der differentiële regten. De heer *de Renesse* is in deze zitting de eenige bestrijder geweest der voordragt; de heer *Donny* heeft zoeken te betoogen dat in de bepaling van gezegde regten het eenig middel ware gelegen om den uitvoer der nationale producten te bevorderen. De heer *Dumortier* heeft vervolgens het differentiërend stelsel verdedigd, maar slechts in zoo ver als daarmede geen vijandige houding tegen de vreemde mogendheden werd aangenomen, en het niet tevens de nijverheid benadeelde. Ook de heer *Osy* heeft voor het ontwerp gesproken.

In den aanvang der zitting heeft de kamer de ontwikkeling van een voorstel aangehoord, door 26 leden onderteekend, strekkende om den doorvoer van Hollandsch vee naar Frankrijk, tijdelijk geautoriseerd over den spoorweg bij besluit van 23 September ll., te weren. Het voorstel is ter onderzoek naar de sectien verzonden.

— De deputatie van den Luikschen handel en nijverheid, belast om een adres bij de kamer tegen het aanhangig ontwerp betrekkelijk de differentiële regten over te brengen, is reeds door de ministers van binnenlandsche zaken en finantien ontvangen geworden, en zal zondag bij den koning ten gehoore worden toegelaten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Mei.

Heden in den vroegen morgen is door onze vesting gemarcheerd het 2de bataillon van het 2de regement infanterie, onder bevel van den majoor *Alderwerelt*, komende uit Zeeland en naar Maastricht bestemd.

— Laatstleden Woensdag is te Amsterdam op 's Rijks werf een brand ontstaan, welke in den aanvang de grootste onheilen deed duchten, doch gelukkig in tijds nog is bedwongen geworden. Men leest daarvan in de bladen het volgend verslag:

»Een plotselinge brand, waarvan de oorzaak tot dus verre onbekend is, dreigde dezen morgen de hoofdstad van een harer aanzienlijkste sieraden, het gebouw van 's Rijks Werf te zullen berooven; gelukkig echter heeft eene zoo ijverig als doelmatig aangebragte hulp het onheil nog in zoo verre afgewend, dat het groote gebouw geheel en de nevengebouwen meerendeels behouden zijn geworden.

»Omstreeks vijf ure werd de brand het eerst ontdekt op den timmermanszolder boven een gedeelte der smederij, zoo dat het zich moeijelijk laat bepalen, in welke van beide het ongemak ontstaan is; algemeen wordt er gedacht in de timmerloods, maar ook enkelen meenen in de smederij. De timmerloods is geheel uitgebrand, de smederij heeft veel schade.

»Een oogenblik was men zeer bevreesd voor het op stapel staande, in aanbouw zijnde fregat, *de Lek*, waaraan het vuur zich had medegedeeld, maar ook dit is behouden en met eenige blakering aan den spiegel en gedeeltelijke verbranding van den kap er afgekomen.

»Al de spuiten van de werf werden dadelijk uitgehaald en zoo veel mogelijk in werking gebragt; ook de spuiten van de Ooster- en Westerdokken, Entrepot-dok en belendende stadswijken snelden dadelijk te hulp.

»De blussching werd, onder de leiding der toegesnelde Autoriteiten, op het doelmatigst bestuurd.

»Inmiddels was ten zeven ure ook naar het gouvernement te Haarlem berigt van het ongeval gezonden, en tot aller verbazing zag men reeds ten half tien ure den Heer Gouverneur aan de werf aankomen, en zijne pogingen tot spoedige redding bij die der reeds aanwezige autoriteiten voegen.

»De brand was evenwel reeds omstreeks negen ure begonnen te verminderen en nu mogt men reeds zeggen denzelven meester te zijn, zoodat de Heer Gouverneur, zijne tegenwoordigheid niet langer noodzakelijk achtende, met den spoortrein van twaalf ure naar Haarlem is teruggekeerd.

»Door de versnelde gemeenschap was het berigt ook zoo spoedig in 's Gravenhage ontvangen, dat Z. Exc. de Minister van Marine dadelijk met zijnen Adjudant herwaarts gereisd, almede omstreeks twee ure aan de werf aankwam, maar zich alleen geluk mogt wenschen met de bevinding dat een ongeluk, waarvan de gevolgen onberekenbaar waren, zoo spoedig en met zoo geringe schade was gestuit geworden.

»Later omstreeks half vier ure, is ook 's Konings Adjudant, de Heer *van Karnebeek*, aangekomen.

»Van persoonlijke ongelukken hebben wij niets vernomen, ofschoon het instorten van eenen muur aan de timmerloods dezelve ligtelijk had kunnen berokkenen, te meer, daar er juist op dat oogenblik een der werklieden voorbijging, maar ook deze is het nog onbeschadigd ontkomen."

— De minister van Finantien, — nader gelet hebbende op de resolutie van den 24sten Januarij 1842, n°. 20, houdende maatregelen ter verzekering der patentregten wegens concerten, bij inteekening gegeven door toonkunstenaars, niet gevestigd in de gemeente, alwaar die concerten plaats hebben; en overwegende dat de bedoelde patentregten meestal niet naar behooren kunnen worden geregeld, dan na afloop der concerten; — dat evenwel alsdan niet zou kunnen worden voldaan aan het doel, bij die resolutie voor oogen geweest; — dat, intusschen, volgens art. 1 der wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34), niemand eenig beroep vermag uit te oefenen, ten zij daartoe voorzien van patent, en dat, volgens art. 25 derzelfde wet, het patent aan de bedoelde toonkunstenaars niet mag worden afgegeven, alvorens het door hen verschuldigde regt ten volle zij voldaan; — heeft, bij resolutie van den 25 April jl., n°. 15, bepaald, dat het regt, door de bedoelde toonkunstenaars verschuldigd, geregeld zal worden na den afloop van het door hen te geven concert, doch dat het daartoe vereischte patent, vóór den aanvang van het concert aangevraagd, afgegeven zal moeten worden, als waren *al* de plaatsen van het locaal tot den vastgestelden prijs bezet, terwijl het regt voor dat *maximum* geconsigneerd of daarvoor, ten behoeve der ontvangers, borg gesteld zal moeten worden, behoudens, om, na afloop van het concert, hetgeen alsdan blijken mogt te veel geconsigneerd te zijn geweest, te restitueren, of den borgtogt, na betaling der verschuldigde regten, te ontslaan.

— De Minister van Finantien heeft, bij resolutie van 19 April jl., n°. 105, bepaald, dat voortaan de *ruwe zink* of *spiauter*, in blokken of koeken, bij doorvoer, op den voet van het koninklijk besluit van den 24sten Junij 1843, n°. 26, ter executie gelegd bij resolutie van den 1sten Julij daaraanvolgende, n°. 66, voor zoo veel de betaling van het deswege verschuldigde transito-regt betreft, kan worden geassimileerd, aan het *ijzer in blokken en onbewerkt ijzer*, vermeld in de lijst, behoorende tot § *c* van art. 1 van opgemeld besluit.

— De Minister van Finantien heeft bij resolutie van 23 April jl., n°. 43, te kennen gegeven, dat de *apenvellen*, voor zoo veel de toepassing van het tarief der regten betreft, bij in-, uit- en doorvoer, behooren te worden gerangschikt onder de *pelterijen*.

— De Minister van Finantien heeft bij resolutie van 23 April jl., n°. 59, goedgevonden en verstaan, zonder op het verledene terug te komen, te bepalen, dat de *bichromont van potasch* (bichromos potassae), bij in-, uit- en doorvoer, voor zoo veel de betaling van regten betreft, moet worden getarifeerd onder de *verwwaren*, belast met *één* per cent der waarde op den invoer.

— De Minister van Finantien heeft, bij resolutie van 30 Maart jl., n°. 200, aan de heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen te kennen gegeven, met uitnoodiging, om de betrokkene ambtenaren in hun arrondissement dienovereenkomstig in te lichten, dat, in verband met de bepalingen der resolutie van den 14den Maart 1835, n°. 95, dat regten op *vernissen*, zoo dikwijls uit eene te nemen proef met den Nederlandschen vochtweger zal blijken, dat dezelve uit gedistilleerd zijn zamengesteld, zullen moeten geheven worden als van *buiten-*

landsch gedistilleerd; terwijl voor de andere soorten, welke bij aanwending van den vochtweger geen gedistilleerd aanduiden, de regten zullen geheven worden als van een' bij het tarief niet genoemden post, en *niet* als van *verwwaren*.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 3den dezer, N°. 65, wordt aan de Godsdienstige gezindheden kennis gegeven van den gezegenden staat, waarin H. K. H. de Erf-Groothertogin van *Saxen-Weimar-Eisenach* (des Konings dochter) zich bevindt, met uitnoodiging, om daaraan in derzelver gebeden indachtig te zijn.

— Van den Helder schrijft men van den 5den dezer:

» Heden is alhier, met een oostenwind, onder het gebulder van het geschut, uitgezeild Zr. Ms. fregat *Jason*, onder het bevel van den kapitein-luitenant ter zee *Bouricius*, naar Vlissingen, om zich te vervoegen bij de aldaar ter reede liggende schepen en vaartuigen van oorlog, die in het begin van Junij eene reis naar de Middellandsche Zee zullen ondernemen; welke expeditie onder de bevelen staat van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden.

» Maandag laatstleden zijn te Vlissingen gearriveerd Zr. Ms. fregat *Jason*, kapitein-luitenant *J. F. D. Bouricius*, van het Nieuwe Diep, gesleept door Zr. Ms. stoomboot *Curaçao*, hetwelk weder naar zee is gestoomd.»

— In een particulieren brief wordt gemeld:

» Zr. Ms. stoomboot *Bromo*, luitenant ter zee 1ste klasse *A. J. de Smit van den Broecke*, den 28 Maart van Falmouth vertrokken, is in den morgen van den 7 April voor Teneriffe gekomen, en heeft, na het afgeven van rapporten, de reis naar Java dienzelfden dag voortgezet."

— Het *Algemeen Handelsblad* behelst het volgend berigt uit Hilversum, 8 dezer: Heden morgen, ten 4 ure, werd door eenen felten brand de verwerij van den heer *Willem de Wit Gz.*, fabrijkant alhier, in de asch gelegd; de voortgang der vlammen, die allernoodlottigst voor deze gemeente had kunnen zijn, is door den onvermoeiden ijver en de welbestuurde maatregelen van het brandwezen, met behulp van de overige ingezetenen, gestuit geworden, terwijl de dienstdoende schutterij en de politie alhier tot de goede orde veel hebben bijgedragen.

» Laatstleden Zondag avond, omstreeks 10 ure, is te Groesbeek brand uitgebarsten in het huis van den timmerman en landbouwer *Theodorus van der Voort*, welke zoo spoedig toenam, dat in korten tijd het huis en de schuur waren in de asch gelegd, zonder dat er iets van belang heeft kunnen gered worden. Het vee is echter nog in tijds geborgen. De veldwachter *Koning* en *Antoon Jansen*, die ernstig is gebrand, moeten zich zeer verdienstelijk hebben gedragen, waardoor de uitbreiding van den brand vooral is voorgekomen.

— Het provinciaal geregtshof van Groningen heeft, bij arrest van den 7den dezer, uitspraak gedaan in de belangrijke procedure tusschen het bestuur der domeinen als eischer en appellant, en de stad Groningen, als gedaagde en geïntimeerde, betrekkelijk de revindicatie van ruim 5600 bunders kwelderlanden, slijk en water, gelegen aan den Dollard. Het hof schijnt als daadzaak te hebben aangenomen, dat de Dollard niet moet geacht worden te zijn een zeeboezem; en dat bij gevolg de aan zijne boorden gelegene aanwas niet beschouwd kunnen worden te vallen in de termen van Art. 538 van het Code Napoleon en van het keizerlijk dekreet van den 11 Januarij 1811. — Het vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Winschoten, dd. 30 Junij 1841, is alzoo bij dat arrest ten deele bevestigd.

192ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

14° Trekking. N°s. 3487, 12400, ieder een prijs van *f* 1000.
15° — N°. 20112, *f* 100,000; N°s. 887, 2711, ieder eene premie van *f* 2000.
16° — N°s. 3072, 8760, 2335, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *Mei*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 60¾, ⅞, ¾; Nieuwe 3 pCt. 75 drie achtste, ⅞; dito 5 pCt. 100⅝, ¾; Syndic. 4½ pCt. 98, ⅞, 99, 98¾; dito 3½ pCt. 86⅝; Handelm. 148⅝; O. Indie 5 pCt. 100 een zest., ⅝; Rijn Spoorw. 103; Aand. Holl. Spoorw. 106, 109; Ardoins 22 zeven zest., ½; dito Coupon 26½, 28⅛, 3 pCt. 35 vijf zest., ⅝; Fransche uitgest. 7 drie achtste; Portug. te Lond. 47¼ een zest.; Oude Russen 106⅝; 4 pCt. 91 een zest., 91; Perdan. 18⅝.

DAGUERRÉOTYPE-PORTRETTEN.

M. PERIN, van *Parijs*, heeft de eer, het geachte Publiek te berigten, dat hij nog slechts korten tijd zal vervolgen, tot het vervaardigen van DAGUERRÉOTYPE-PORTRETTEN.

Van 's morgens 10 tot 's namiddags 4 uren is hij daartoe te spreken ten huize van den Heer P. VAN DEN BROEK, Vleeschhouwer, Boschstraat, D, 226.

De prijzen zijn *f* 5 en *f* 10,—

Oproeping van Schuldeischers.

De bekende en onbekende SCHULDEISCHERS in denzelfden Boedel van JOSEPH BEERENBORG, Koopman, gewoond hebbende te *Breda*, welke op de eerste bijeenkomst tot verificatie der Schuldvorderingen niet zijn verschenen, worden krachtens bevelschrift van den E. A. Heer Regter Commissaris andermaal opgeroepen, om op *Vrijdag den 14. Junij* dezes jaars, des voormiddags ten 12 ure, te compareren in de Gehoorzaal van het Paleis van Justitie te *Breda*, ten einde alsnog hunne Schuldvorderingen te doen verifiëren.

De Curator,
J. L. DE GREZ.

*** Degenen die iets verschuldigd zijn of te vorderen hebben van de Nalatenschap van wijlen den Heer H. W. JORK, overleden te *Breda* den 18. April 1844, gelieve daarvan aangifte te doen en hunne Schuldvorderingen in te leveren bij M. SWEEP, te *Breda*, Brugstraat, C, N°. 24.

*** Op *Dingsdag 14 Mei* 1844, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize van Mejufvrouw de Wedewe L. OERS, op de Groote Markt, te *Breda*, PUBLIEKE VERKOOPING, van eene zeer schoone en zeldzame Verzameling BLOEMEN voor den open grond, de Oranjerie en Broeikas, alsmede zeer vele schoone STRUIK- en HEESTERGEWASSEN.

Alles 2 uren vóór de Verkooping te zien.

*** J. VAN GINNEKEN, Notaris te *Teteringen*, zal, voor zijn Principaal, op *Dingsdag den 14. Mei 1844*, provisioneel, en veertien dagen daarna, definitief, beide dagen des namiddags te 5 uren, in de Herberg van A. JESPERS, in den *Posthoorn*, bij den Molen te *Teteringen*, publiek

VEILEN EN VERKOOPEN:

1e Koop. Twee perceelen BOUWLAND, gelegen in *Westzuiden*, onder *Teteringen*, Kadaster Sectie B, N°s. 421 en 422, groot 1 Bunder, 25 Roeden en 10 Ellen.

Verhuurd tot 11 *November* 1845, *voor f* 40,— *'s jaars.*

2e Koop. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, in *Zuidzijde*, Sectie B, N°. 349, groot 62 Roeden.

Verhuurd tot 11 *November* 1845, *voor f* 20,— *'s jaars.*

3e Koop. Twee perceelen HEIDE, gelegen in den *Baarschot*, onder *Oosterhout*, Kadaster Sectie K, N°s. 67 en 741, te zamen groot 1 Bunder, 31 Roeden en 60 Ellen. *Te aanvaarden bij den slag.*

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

VERPACHTING VAN RUIM 100 BUNDERS EXTRA BESTE

HOOI- EN WEILANDEN.

Op *Dingsdag den* 21. *Mei* 1844, des voormiddags *elf* ure, zal, op het Polderhuis van den *Bruinenhoekschen-waard*, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOOP, residerende te *Dussen*, in perceelen worden VERPACHT:

De extra schoone HOOI- en WEILANDEN van den hoog omkaden Polder den *Bruinenhoekschen-waard* of *Hoogen Polder*, gelegen bij *Kijfhoek*.

Informatie te verkrijgen ten Kantore van den Rentmeester C. G. 'T HOOFT, te *Dordrecht*, alsmede bij den Opzichter J. VAN BREUGEL, op den gemelden Polder, die dags voor en op den morgen van de Verpachting aanwijzing zal doen.

ZEGT HET VOORT.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANTIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Arrondissements-Directie te *Breda*. Kantoor der Domeinen te *Breda*.

De ONTVANGER der Domeinen te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, ten overstaan van Mr. FREDERIK REMIGIO VAN NAERSSEN, Notaris, residerende te *Breda*, op *Woensdag den* 22. *Mei* 1844, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize en Herberge van JAN VAN ALPHEN, in *den Zandberg*, onder *Teteringen*, in het Openbaar voor een' termijn van twee achtereenvolgende jaren, ingaande dadelijk na de approbatie en eindigende einde December 1845, onder voorbehoud van nadere goedkeuring,

VERPACHTEN:

Het GRASGEWAS op de Fortificatiën der Vesting *Breda*, verdeeld in 24 Perceelen.

De Voorwaarden, naar welke deze Verpachting zal plaats hebben, liggen ter Lezing ten Kantore van bovengemelden Ontvanger.

De Ontvanger der Domeinen,
P. SIX.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.